

Sprawozdanie Zarządu Fundacji Niepodległości za rok 2020

Fundacja Niepodległości
ul. Bohaterów Monte Cassino 53
20-705 Lublin

biuro@fundacja-niepodleglosci.pl

data wpisu do KRS: 23. 04. 2004

numer KRS 0000204584

REGON: 432708428

Zarząd Fundacji na dzień 31. 12. 2020:

Przemysław Jacek Omieczynski – Prezes Zarządu

Krzysztof Bielak - Członek Zarządu

Jacek Robert Bury - Członek Zarządu

Jan Fedirko – Członek Zarządu

Janusz Maciej Szymczak – Członek Zarządu

Biuro Fundacji Niepodległości – równocześnie adres korespondencyjny:
ul. Skromna 5; 20-074 Lublin.

Z racji na obostrzenia – ograniczenia sanitarno-epidemiologiczne związane z tzw. pandemią SARS-CoV-2 nie udało się przeprowadzić realizowanych tradycyjnie co rok m.in. następujących działań:

Wyjazdy na Wołyń w celu porządkowania polskich cmentarzy na kresach wschodnich RP. Letnio/wakacyjna akcja, która rozszerzała się już skutecznie na Pokucie i gromadziła każdorazowo ponad sto osób.

Jesienne porządkowanie cmentarzy przy granicy po polskiej stronie. Włączaliśmy się od lat – ale niestety nie miało to miejsca w tym - w akcję prowadzoną od lat przed Ukraińców z Wołynia w polskim pasie nadbużańskim. Dotyczyło to odnawiania zapuszczonych cmentarzy z przewagą ludności ukraińskiej - ich pochówków. Było niejako podziękowaniem im za pomoc i udział w akcji Fundacji na Wołyniu.

Listopadowa wystawa (w zaprzyjaźnionym Środowiskowym Hufcu pracy OHP przy ul. Łabędziej w L-nie) podsumowująca działania związane z porządkowaniem nekropolii.

Większość z nich można uznać za sztandarowe działania Fundacji Niepodległości – prowadzone od lat. Niestety obostrzenia związane z sanitaryzmem wszystkich zaskoczyły i również z punktu widzenia prawnego uniemożliwiło wiele działań/aktywności, które Fundacja zamierzała zrealizować.

Oczywiście na ile się dało mimo wszystko próbowaliśmy działać np. 13 IV w 80. rocznicę Zbrodni Katyńskiej pomimo braku oficjalnych uroczystości, ale obostrzeń sanitarnych przedstawiciel FN zapalił białe i czerwone znicze pod pomnikiem katyńskim i na cmentarzu przy ul. Białej w L-nie.

1. Fundacja prowadziła następujące działania:

a) Prace renowacyjne zabytków polskiej kultury na Ukrainie. 2019 był kolejnym, z rzędu, rokiem intensywnych działań Fundacji na dawnych Kresach Wschodnich. Jednym z aspektów szeroko rozumianej akcji przywracania pamięci o polskiej obecności na tym terenie było podjęcie przez nas prac konserwatorskich w stosunku do zabytków pozostających za wschodnią granicą. W tym roku przeprowadziliśmy działania w ramach trzech projektów obejmujących obiekty zlokalizowane w Drohobyczu, Stanisławowie i Łyścu.

1. Kościół parafialny PW Chrystusa Króla w Stanisławowie - prace konserwatorskie przy barokowym konfesjonale (n/z).

2. Nagrobki zlokalizowane na cmentarzu rzymskokatolickim w Drohobyczu (n/z).

3. Kościół pod wezwaniem Wniebowzięcia NMP w Łyścu (na Pokuciu)

Opracowanie dokumentacji badawczej – opinii technicznej – mającej na celu rozpoznanie przyczyn zawilgoceń kościoła, stanu zachowania murów przyziemia i ścian fundamentowych oraz określenie technologii remontu uszkodzonych fragmentów ścian w kościele.

b) 12-13 września VI Święto Strzelca Konnego w Hrubieszowie. Wydarzenie objęte Narodowym Patronatem Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Andrzeja Dudy. Fundacja Niepodległości aktywnie wspiera organizację wydarzenia, jako niezwykle atrakcyjną formę budowania pamięci historycznej. W tym roku święto miało szczególny charakter ponieważ uświetniło równocześnie stulecie polskiej kawalerii w Hrubieszowie. W ramach VI Święta Strzelca Konnego zorganizowana została rekonstrukcja Święta Pułkowego 2. Pułku Strzelców Konnych oraz pokazy kawaleryjskie z udziałem uczestników reprezentujących środowiska kontynuujące tradycje pułków jazdy z całej Polski. W latach II Rzeczypospolitej 2 PSK stacjonował właśnie w Hrubieszowie, a swoje święto obchodził 14 lipca. To data na pamiątkę dnia, w którym w roku 1917 utworzono jednostki kawalerii w Armii Polskiej we Francji, dowodzonej przez gen. Józefa Hallera.

W związku z tym w kościele garnizonowym w Hrubieszowie została odprawiona Msza św. w oprawie kawaleryjskiej oraz odbył się Apel Poległych przy obelisku upamiętniającym poległych w walce o wolność Ojczyzny.

c) 18 maja w 76. rocznicę zdobycia Monte Cassino przez II Korpus Polski gen. Andersa – Fundacja zorganizowała uroczystości w Lublinie - pod pomnikiem repliką z cmentarza wojennego pod Monte Cassino. Grupa Edukacji Historycznej

wraz z oryginalnymi pojazdami z II Korpusu Polskiego gen. Andersa przygotowała znakomitą oprawę uroczystości oraz zaciągnęła wartość honorową.

d) Lekcje o Misiu Wojtku - dzielnym żołnierzu we współpracy z Fundacją PZU, którą ustaliliśmy jeszcze przed wprowadzeniem w Polsce ograniczeń wynikających z zagrożenia epidemicznego.

Grupa Edukacji Historycznej Fundacji Niepodległości –przeprowadziła – choć w ograniczonej formie - cykl lekcji o przygodach misia Wojtka, wyjątkowego żołnierza 2 Korpusu Polskiego.

Wojenne przygody kaprala Wojtka wplecione w szlak bojowy żołnierzy gen. Andersa wprowadziły dzieci w niesamowitą historię Armii Żołnierzy Tułaczy. Lekcje dla dzieci odbywały się w Muzeum Polskich Sił Zbrojnych w Lublinie. Muzeum nietypowym, w którym eksponaty można wziąć w ręce, obejrzeć. Sprawdzić jak jeździło się w pojazdach z II Wojny Światowej. Dzięki wsparciu finansowemu Fundacji PZU dzieci otrzymały w prezencie zestaw historyczny na który składał się z komiksu o przygodach misia Wojtka oraz książeczkę z historią 2 Korpusu Polskiego, opowieścią o Wojtku wraz ze zdjęciami misia i zestaw kolorowanek.

e) Upamiętnienie Grobów Żołnierzy Polskich Sił Zbrojnych Edycja 2020

Grupa Edukacji Historycznej Fundacji Niepodległości kontynuowała poszukiwania grobów żołnierzy Polskich Sił Zbrojnych na Zachodzie w Lublinie oraz województwie lubelskim. Udało się znaleźć kilka na cmentarzach w Puławach, Garbowie, Nałęczowie i Klementowicach.

Równoległe z poszukiwaniem miejsc pochówków trwało zbieranie informacji o pochowanych żołnierzach.

Udało nam się zlokalizować 57 żołnierzy 2 Korpusu, którzy wrócili do Polski. Po wielu próbach tylko z kilkoma rodzinami udało się nawiązać kontakt.

f) 16 VIII Obrońca Krzyża upamiętniony w rodzinnym Płoskiem. Podczas uroczystości odpustowej ku czci św. Jacka, patrona parafii w Płoskiem koło Zamościa w niedzielę 16 sierpnia 2020 r. nastąpiło odsłonięcie tablic upamiętniających śp. biskupa Jana Mazura – który 100 lat temu urodził się w tej miejscowości. Następnie uczestnicy udali się do miejsca urodzenia biskupa, gdzie została odsłonięta druga tablica. W domu rodzinnym biskupa mieści się obecnie Dom dla Osób Starszych – sto lat temu były to zabudowania folwarczne w Płoskiem.

g) 1 XI zbiórka zniczy, z powodu wszechobecnego rygoru pandemii – m.in. niespotykane zamknięcie cmentarzy w okresie Wszystkich Świętych odbyła się w bardzo ograniczonym zakresie. Mimo tego, do sztabu akcji przyszło wiele paczek z zebranymi zniczami.

Wszystkie zgromadzone w minionym roku znicze zebrane podczas kwesty 1 listopada przekazaliśmy Konsulatowi Generalnemu RP w Łucku. ok. 8 500 zniczy. Konsulat rozdysponował je pośród polskich towarzystw i parafii na Wołyniu. Zapłonęły na polskich cmentarzach 1 i 11 listopada br. 17 listopada br. młodzież

Hufca Pracy w Lublinie oraz delegaci Fundacji Niepodległości zapalili symboliczne znicze na grobach Wołyniaków pochowanych na lubelskich nekropoliach.

h) 11 XI za względu na praktycznie nieobecne uroczystości Święta Niepodległości przedstawiciele Zarządu samodzielnie zapalili tradycyjnie białe i czerwone znicze pod pomnikami oraz na grobach bohaterów walk o niepodległość w Lublinie:

- Marszałka Józefa Piłsudskiego (na Placu Litewskim)
- Józefa Franczaka ps. „LALUS” (na rondzie Jego imienia)
- Mariana Chmielewskiego ps. „POMIDOR” (grób Majora na cmentarzu Komunalnym na Majdanku)
- Rafała Gan – Ganowicza (grób Porucznika na cmentarzu przy ul. Wołyńskiej)
- “Nie ginie kto za wiarę i wolność umiera” (pomnik na cmentarzu parafii św. Agnieszki)
- Zdzisława Brońskiego ps. „USKOK” (epitafium na kaplicy przy cmentarzu na ul. Unickiej)
- Krzyżem na pomniku – zbiorowym grobie cmentarz na ul. Unickiej; (mogiła – dół w którym chowano żołnierzy i oficerów Armii Krajowej zmarłych podczas przesłuchań lub zamordowanych na Zamku w latach 1944-45 przez UB i NKWD)
- Lwowskim Lwem (pod Zamkiem Lubelskim).

i) 22 XI uczciliśmy w skromnym gronie – wraz z przedstawicielami Fundacji Kazimierza Wielkiego - pamięć ostatniego Żołnierza Tułacza w 18. rocznicę śmierci por. Rafała Gan – Ganowicza.

j) 30 XII w Hrubieszowie przed koszarami 2.Hrubieszowskiego Pułku Rozpoznawczego imienia mjr. Henryka Dobrzańskiego "Hubala" przy ul. Dwernickiego 4 – odbyła się uroczystość otwarcia plenerowej wystawy, która upamiętnia 100. rocznicę objęcia garnizonu w tym mieście przez słynny 2 Pułk Strzelców Konnych.

k) Wydanie książki „O INCE, KTÓRA ZACHOWAŁA SIĘ JAK TRZEBA” i komiksu „PRZYGODY MISIA WOJTKA, DZIELNEGO ŻOŁNIERZA” – Dzięki dofinansowaniu z Urzędu Do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych udało się wznowić kolejne edycje książki „O INCE, która zachowała się jak trzeba” (wyd. III) i komiksu „Przygody Misia Wojtka, dzielnego żołnierza” (wyd. V)

Publikacje były tradycyjnie bezpłatne i za darmo trafiły do dzieci oraz młodzieży. Z dystrybucją dotarliśmy do ponad 70 podmiotów, w tym bibliotek (m.in. MBP Lublin wraz z ponad trzydziestoma filiami), przedszkoli, szkół (podstawowych oraz średnich), organizacji obywatelskich (np. Motocyklowy Rajd Wołyński czy Fundacja Solidarności Rodzin), interaktywnych muzeów jak „Dom Kultury – Pomnik Czynu Bojowego Kleeberczyków” w Woli Gułowskiej.

Ponadto publikacje te stanowiły nagrody dla laureatów z młodego pokolenia np. w konkursie "Nieskończenie Niepodległa" (Możdżanowo – woj. Pomorskie) czy podczas turnieju piłkarskiego dla młodzieży z okazji Święta Niepodległości 11 XI w Lublinie oraz ogólnopolskiego konkurs „Żołnierze Wykleci - Bohaterowie

Niezlomni”. Towarzyszyły również innym wydarzeniom patriotycznym jak np. V Marsz „LALUSIA”.

Tak więc wydawnictwa dotarły nie tylko do woj. Lubelskiego, ale również na teren Małopolski i Pomorza. Obdarowaliśmy nimi również młodych rodaków poza granicami RP - na Litwie i Ukrainie, a nawet w Uzbekistanie.

Bezcenna – zwłaszcza w czasach pandemii SARS-CoV-2 i zamknięcia instytucji publicznych – okazała się pomoc Funkcjonariuszy Straży granicznej, głównie z Nadbużańskiego Oddziału SG. Przede wszystkim zaangażowały się Placówki SG w Dołhobyczowie, Lubyczy Królewskiej, Horodle i Dorohusku. Dzięki ich wsparciu publikacje trafiły „pod strzechy” – w teren do prowincjonalnych szkół.

1) Na kolejny – 2021 – rok wydaliśmy kalendarz FN dedykowany "Ku Chwale Kawalerii!", a ilustracje prezentują naszą wieloletnią współpracę ze środowiskami 1 Pułku Ułanów Krechowieckich i 2 Pułku Strzelców Konnych. Projekt został zrealizowany w ramach obchodów Stulecia Odzyskania Niepodległości oraz Odbudowy Polskiej Państwowości – koordynowanych przez Biuro Programu ""Niepodległa".

2. Fundacja współorganizowała, bądź uczestniczyła w komitetach uroczystości szeregu rocznic i wydarzeń o charakterze patriotycznym:

a) 8 I Społeczny Komitet Obchodów 81. rocznicy śmierci Romana Dmowskiego, 101. rocznicy Powstania Wielkopolskiego, 100. rocznicy powrotu Polski nad Bałtyk, II Powstania Śląskiego, 100. rocznicy Bitwy Warszawskiej 1920 - w ramach obchodów 100-lecia odbudowy Państwa Polskiego - przygotował uroczystości, które odbyły się w Lublinie w środę

b) 22 I Na lubelskiej nekropolii przy ul. Lipowej odbyły się lubelskie uroczystości Dnia Sobornosti Ukrainy (День Соборності України). Obchody organizowane przez Towarzystwo Ukrainkie zgromadziły pod pomnikiem żołnierzy armii Ukrainkiej Republiki Ludowej (Української Народної Республіки)

c) 21 i 22 I rocznica - 157. - wybuchu Powstania Styczniowego

Już w wigilię wybuchu Powstania Styczniowego przedstawiciele Fundacji Niepodległości rozpoczęli społeczne obchody 157. rocznicy tego zrywu niepodległościowego. Ku pamięci i oddaniu należnej czci dla tych którzy „w tę ciemna noc czarną, a czasem pochmurną ponownie chwycili za broń” tradycyjnie zapaliliśmy białe i czerwone znicze Bohaterskim Powstańcom:

- pod pomnikiem u zbiegu lubelskich ulic Bohaterów Monte Cassino i Al. Kraśnickiej,

- pod pomnikiem upamiętniającym miejsce straceń przy lubelskiej ul. Langiewicza,

- na lubelskiej nekropolii przy ul. Lipowej (Grobowiec z prochami straconych w 1863 r. przez carat)

- pod pomnikiem "NIE GINIE KTO ZA WIARĘ I WOLNOŚĆ UMIERA" oraz grobowiec Powstańca na lubelskim cmentarzu parafii św. Agnieszki (Kalinowszczyzna),

- pod Krzyżem Powstańców przy ul. Biernackiego (koło kościoła przy szpitalu Jana Bożego)

- na mogiłach Powstańców poległych w bitwie pod Brzezunami.

To ostatnie z wymienionych miejsc znajduje się w podlubelskim (parafia Nasutów, gmina Niemce) obecnym Nowym Stawie.

d) 9–11 II lubelskie uroczystości upamiętniające 80. rocznicę masowych deportacji Polaków na Sybir

e) 1 III obchody Narodowego Dnia Pamięci Żołnierzy Wyklętych-Niezlomnych w Zamościu zorganizowali Światowy Związek Żołnierzy Armii Krajowej Okręg Zamość, 3.Zamojski Batalion Zmechanizowany oraz Kościół Rektoralny pw. św. Katarzyny. Na zaproszenie Prezesa Światowego Związku Żołnierzy Armii Krajowej Okręg Zamość, posła Sławomira Zawislaka, wziął w nich udział prezes zarządu Fundacji Niepodległości Przemysław Omieczynski wraz z Małżonką. Lubelski program uroczystości objął tradycyjnie – jak co roku – wiele miejsc upamiętniających na terenie miasta walkę i kaźń Niezlomnych Żołnierzy Wyklętych.

f) 6 III uroczystości upamiętnienia w Lublinie mjr. CC Hieronima Dekutowskiego ps. Zapora, słynnego dowódcy Kedywu Inspektoratu Lublin-Puławy AK i Zgrupowanie Oddziałów Partyzanckich przy Inspektoracie Zrzeszenia Wolność i Niezawisłość oraz jego podkomendnych.

g) 2 IV kolejna rocznica odejścia do Domu Pana Jana Pawła II – m.in. zapalenie świec o godz. 9:37 PM

h) 10 IV obchody 11. Rocznicy Tragedii Smoleńskiej

i) 3 V obchody rocznicy uchwalenia Konstytucji 3 Maja (sprowadzone do minimum)

j) 24 V uczciliśmy pamięć mjr. cc Hieronima Dekutowskiego "Zapory" i jego żołnierzy. W Lublinie pod pomnikiem przy ul. Lipowej oraz pod Bełżycami przy pomnikach opodal drogi woj. 747 w stronę Opola Lubelskiego).

k) 25 V w 72. rocznicę śmierci uczciliśmy pamięci rtm. Witolda Pileckiego w Lublin.

l) 10 czerwca uczciliśmy rocznicę egzekucji więźniów Zamku Lubelskiego. Od końca czerwca do połowy sierpnia 1940 Niemcy w ramach Sonderaktion AB (tzw. Nadzwyczajna Akcja Pacyfikacyjna) na terenie Generalnego Gubernatorstwa mordowali głównie przedstawicieli inteligencji polskiej.

ł) 1 VII Dzień Unii Lubelskiej. W 451 rocznicę jej zawarcia właśnie w Lublinie władze miasta zorganizowały uroczyste obchody. Rozpoczęłyśmy od złożenia

kwiatów – delegacja Fundacji Niepodległości tradycyjnie zapaliła biały i czerwony znicze - pod Pomnikiem Unii Lubelskiej na Placu Litewskim.

m) 10 VII (w piątek, choć kalendarzowo przyjęty został 11 VII) lubelskie uroczystości upamiętnienia ofiar Rzezi Wołyńskiej- jak co roku + kontynuacja miała miejsce w niedzielę 12 lipca, w południe - Msza św. za pomordowanych na Wołyniu i Kresach Południowo - Wschodnich w kościele pw. bł. P.J. Frassatego (zamówiona przez Towarzystwo Przyjaciół Krzemieńca i Ziemi Wołyńsko – Podolskiej.

n) 11 VII uczczenie 40 rocznicy Lubelskiego Lipca'80 (we współpracy z Fundacją „Ruchu Solidarności Rodzin” oraz oczywiście Regionem Środkowo-Wschodnim NSZZ „Solidarność”)

o) 1 VIII lubelskie obchody 76. rocznicy wybuchu Powstania Warszawskiego oraz Akcji „Burza” na Lubelszczyźnie.

p) 11 VIII w Warszawie odbyły się obchody 76. rocznicy powstania Brygady Świętokrzyskiej Narodowych Sił Zbrojnych. W Lublinie uczciliśmy tych niezłomnych żołnierzy pod pomnikiem mjr. cc L. Zub – Zdanowicza ps. ZĄB , DOR – szefa sztabu Brygady Świętokrzyskiej NSZ

r) 14 sierpnia "Płomienia Braterstwa" o godzinie 18:00 nastąpi złożenie symbolicznej wiązanki kwiatów i zapalenie zniczy na grobach żołnierzy ukraińskich (tzw. Petlurowców) na cmentarzu prawosławnym przy ul. Lipowej, najstarszej nekropolii Lublina. W wigilię 100. rocznicę Bitwy Warszawskiej przypomnieliśmy, że wojskowy sojusz Polski z Ukraińską Republiką Ludową miał ogromne znaczenie dla przebiegu wojny z bolszewikami.

s) 15 VIII stulecie zwycięstwa nad bolszewikami i Święto Wojska Polskiego. uroczystości w Lublinie przygotowane przez 19 Lubelską Brygadę Zmechanizowaną imienia gen. dyw. Franciszka Kleeberga.

t) 31 VIII Dzień Solidarności I Wolności w 40. rocznicę powstania NSZZ SOLIDARNOŚĆ.

u) 1 IX Dzień Weterana Walk o Niepodległość Rzeczypospolitej Polskiej w 81. rocznicę agresji niemieckiej na Polskę .

w) 17 IX Dzień Sybiraka w 81. rocznicę agresji Rosji Sowieckiej na Polskę.

v) 1-2 X żołnierze Wielonarodowej Brygady Litewsko-Polsko-Ukraińskiej świętowali pięciolecie powstania jednostki. Włączyliśmy się w te obchody posiadającej dowództwo w Lublinie Międzynarodowej Brygady.

x) 2-4 X w Lublinie i Kocku trzydniowe święto 19. Lubelskiej Brygady Zmechanizowanej im. gen. dyw. Franciszka Kleeberga połączone oczywiście z obchodami rocznicy Bitwy pod Kockiem. Tam też 4 X nastąpiło uroczyste nadanie sztandaru brygadzie.

y) 11 X odsłonięcie pomnika żołnierzy NSZ i AK zamordowanych przez komunistów w Puziowych Dołach.

z) 11 XI odpowiadając na apel kapłanów z Centrum Opatrzności Bożej w Wilanowie w dniu Narodowego Święta Niepodległości o godzinie 19:18 zapaliliśmy świece w oknach naszych domostw, aby podziękować Opatrzności za wolną Ojczyznę i prosić o dalszą nad Nią opiekę.

aa) 22 XI już po raz siedemnasty odbyły się Zaduszki Kresowe organizowane przez lubelskie stowarzyszenia kultywujące pamięć o polskich Kresach. Od kilku lat współorganizatorem wydarzenia jest także Fundacja Niepodległości. W tym roku Zaduszki, ze względu na sytuację spowodowaną pandemią koronawirusa miały wyjątkowo skromną oprawę.

bb) 22 XI w kolejną rocznicę Wielkiego Głodu I poł. lat 30. XX w na Ukrainie Fundacja Niepodległości uczciła pamięć ofiar rosyjskiego ludobójstwa pod lubelskim pomnikiem Ofiar Głodomoru.

cc) 13 XII w kolejną 39. Rocznice wprowadzenia stanu wojennego wzięliśmy udział w uroczystościach upamiętniających to tragiczne wydarzenie oraz jego ofiary. O godz. 19:30. zapaliliśmy tradycyjnie świec w oknach – światełko wolności.

3. Fundacja objęła patronatem (w tym honorowym) konkursy i inne wydarzenia dotyczące historii:

a) 10 II w XXVII LO im. Zesłańców Sybiru w Lublinie, w dacie 80. rocznicy pierwszej wielkiej fali sowieckich deportacji obywateli II RP na Sybir – odbył się uroczysty finał IV Międzyszkolnego Konkursu „Co nam przekazują Zesłańcy Sybiru?”

b) 22 II już po raz dziewiąty Klub Strzelecki Snajper wraz z Towarzystwem Gimnastycznym Sokół w Lublinie zorganizowało Ogólnopolskie Zawody Strzeleckie o Puchar Żołnierzy Wyklętych, od kilku lat współorganizatorem przedsięwzięcia jest Grupa Rekonstrukcji Historycznej im. 1 Pułku Legii Nadwiślańskiej Narodowych Sił Zbrojnych. Od 2012 roku zawody są imprezą towarzyszącą obchodom Narodowego Dnia Pamięci Żołnierzy Wyklętych.

c) 2 III miała miejsce II Edycja Konkursu Historycznego „Żołnierze Wyklęci”, który odbył się pod Patronatem Posła na Sejm RP Pana Kazimierza Chomy, Burmistrza Miasta Kraśnik Pana Wojciecha Wilka, Światowego Związku Żołnierzy Armii Krajowej oraz Fundacji Niepodległości. W poniedziałek w Szkole Podstawowej nr 6 w Kraśniku odbyła się uroczystość z okazji Dnia Pamięci Niezłomnych Żołnierzy Wyklętych.

d) 16 IV odbył się VII Ogólnopolski Konkurs o Ks. Stanisławie Konarskim z racji na sytuację sanitarną w kraju związaną z SARS-CoV-2 siódma już edycja konkursu „Ksiądz Stanisław Konarski – nasz współczesny” odbyła się

bez gali finałowej. Organizatorzy ogólnopolskiego Konkursu o ks. Stanisławie Konarskim Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka im. Komisji Edukacji Narodowej w Lublinie we współpracy ze Szkołą Podstawową nr 1 im. ks. Stanisława Konarskiego w Lublinie przeprowadzili go (poczynając od początku br.) w kategoriach praca literacka oraz prezentacja multimedialna. Główną ideą konkursu jest jak co roku rozpowszechnienie wartości głoszonych przez Ks. St. Konarskiego w odniesieniu do współczesności.

- e) 14 VI obchody 90. urodzin Generała Ryszarda Kuklińskiego.
- f) 30 VIII na polach gminy Komarów odbyły się uroczyste obchody 100. rocznicy bitwy, w której w ostatnim dniu sierpnia 1920 roku sześć pułków polskiej kawalerii zatrzymało pochód sowieckiej KonArmii. Bitwa przypieczętowała zwycięstwo Polski w wojnie z bolszewikami.
- g) 17 X - V MARSZ SZLAKIEM JÓZEFA FRANCA PS. „LALUŚ”
Ze względu na ogłoszona 2 dni wcześniej tzw. czerwoną strefę covidową (ograniczenie zgromadzeń publicznych do 10 osób) w Marszu wzięli udział organizatorzy oraz przedstawiciele organizacji patronackich m.in. naszej Fundacji.
- h) 11 XI w miejscowości Możdżanowo (gmina Ustka, woj. Pomorskie), w Święto Niepodległości rozstrzygnięty został konkurs plastyczny „Nieskończenie Niepodległa” zorganizowany przez miejscowe Sołectwo. Wydarzenie objęła patronatem Fundacja Niepodległości (fundując nagrody).

Wiele z corocznych wydarzeń w tej dziedzinie nie odbyło się lub miało bardzo ograniczony – realizowane przez internet – charakter.

4. Ponadto będąc zaproszonymi wzięliśmy udział w następujących wydarzeniach:

- a) 12 II z inicjatywy P. Małgorzaty Gosiewskiej Wicemarszałek Sejmu RP – której zaangażowanie w sprawy dobrego sąsiedztwa z Ukrainą, a zwłaszcza pomocy w wojnie z Rosją (m.in. raport o torturach ukraińskich jeńców wojennych w Donbasie pt. "Rosyjskie zbrodnie na Wschodniej Ukrainie w 2014 roku" do Europejskiego Trybunału Karnego w Hadze) jest powszechnie znane i cenione – oraz Jego Ekscelencji Andrija Deschyci (Deszczycy) w Holu Głównym Sejmu została otwarta wystawa wspomnianych prac.
- b) 9 III Czytanie Szewczenki na lubelskim Skwerze Szewczenki (róg ulic Ruskiej i Podzamcze) tradycyjnie w dniu urodzin jednego z najwybitniejszych pisarzy – nie tylko ukraińskich - 9 marca 2020 roku odbyło się wspólne czytanie jego poezji. Recytacje mieszkańców Lublina, w tym Ukraińców (również przyjezdnych - do pracy, na studia) rozpoczęli najmłodszy. Uczestnikami byli również żołnierze Wielonarodowej Brygady na czele z jej dowódcą płk. Romanem Bratyszko.

- c) 18 VIII delegacja Fundacji Niepodległości miała honor uczestniczyć w uroczystości powitania generała brygady Michała Rohde w Garnizonie Lublin.
- d) 5 IX w Siedlcach Święto 18. Dywizji Zmechanizowanej, w ramach którego nastąpi wręczenie Sztandaru 18. batalionu dowodzenia.

5. Przypadł nam smutny obowiązek ostatniego pożegnania wielu zasłużonych żołnierzy Polskiego Państwa Podziemnego oraz wybitnych postaci życia publicznego:

- a) 19 III ppłk. Antoniego Łapińskiego, Sybiraka, żołnierza gen. Andersa, zdobywcy Monte Cassino, wyzwoliciela Ankony i Bolonii. Pan Antoniego mieliśmy zaszczyt i przyjemność spotkać w naszym obozie pod Domkiem Doktora podczas 75 Rocznicy Bitwy o Monte Cassino. Żołnierz 3 Dywizji Strzelców Karpackich był Wiceprezesem Stowarzyszenia Byłych Żołnierzy Polskich Sił Zbrojnych na Zachodzie "Karpaczczyki".
- b) 11 IV szóstą już rocznicą odejścia do wieczności naszego Przyjaciela Anatola Sulika „Dobrego Ducha Polesia” – kustosa polskiej pamięci i miejsc na Wołyniu oraz Polesiu.
- c) 5 VI w Wielkiej Brytanii, w wieku 98 lat, na Wieczną Wartę odszedł płk Marian Tomaszewski, sybirak, żołnierz gen. Władysława Andersa, zdobywca Monte Cassino, Piedimonte, Ankony i Bolonii. Pancerniak 6. Pułku Pancernego im. Dzieci Lwowskich. Podczas II wojny światowej odznaczony Krzyżem Walcznych, Złotym Krzyżem Zasługi, Srebrnym Krzyżem Zasługi i Krzyżem Monte Cassino.
- d) 10 VIII na lubelskiej nekropolii przy Lipowej miało miejsce złożenie – przeniesienie doczesnych szczątków Emila Brzozowskiego ps. Emil. (Na życzenie rodziny uroczystość posiadała charakter tylko rodzinny).

6. Współpraca z Wojskiem Polskim:

Wymieniona została w powyższych punktach.

Natomiast na ile dało się w tych warunkach utrzymywaliśmy bieżącą i stałą współpracę zwłaszcza z:

- 2 Lubelską Brygadą Obrony Terytorialnej
- 19 Brygadą Zmechanizowaną im. gen. Franciszka Kleeberga (wchodząca w skład 18. Dywizji Zmechanizowanej im. gen. broni Tadeusza Buka).
- LITPOLUKRBrig. Polsko-Litewsko-Ukraińską Wielonarodową Brygadą.

7. Działalność wydawnicza:

Opisana została w powyższych punktach. – gł. w pkt. 1 k oraz l.

8. Muzea Fundacji Niepodległości

Ich działalność została bardzo mocno ograniczona poprzez obostrzenia sanitarno – epidemiologiczne.

Muzeum Polskich Sił Zbrojnych w Lublinie, Muzeum Motoryzacji w Lublinie oraz Galerii SKROMNA opisane zostały w pkt. powyżej. Należy natomiast zwrócić uwagę przy tej okazji na problemy związane z tzw. epidemią w funkcjonowaniu naszej Grupy Edukacji Historycznej. Związani ściśle z Muzeum Polskich Sił Zbrojnych w Lublinie rekonstruktorzy Fundacji Niepodległości opierający się na wolontariuszach nie mieli bieżącego kontaktu z nimi z racji na zdalne nauczanie (wielu spośród nich to studenci).

Ponadto Muzeum Motoryzacji w Lublinie na przełomie września i października wzbogaciło się o nowy eksponat. Jest to ŻUK z 1990 r. Żuk nie byłby taki ponieważ strażacki. Samochód (ciężarowy) był wykorzystywany w OSP Wolica jako wóz strażacki. Służył do przewozu drużyn pożarniczych, stąd posiada niezbędny w tym celu osprzęt strażacki.

9. Członkowie i współpracownicy Fundacji Niepodległości byli doceniani w różnych formach:

- a) 18 I Fundacja Niepodległości została uhonorowana Odznaką Pamiątkową Stowarzyszenia Legia Akademicka.
- b) Prezes Zarządu Fundacji brał udział w pracach kapituły Nagrody Prezydenta RP „Dla Dobra Wspólnego” (V edycji).

10. Media szeroko informowały o działaniach Fundacji Niepodległości – zarówno regionalne, jak i ogólnopolskie. Dotyczy to zwłaszcza Telewizji Publicznej np. Święto Strzelca Konnego w Hrubieszowie, jak i wielu wydarzeń objętych patronatem Fundacji. Zwłaszcza efektownie wypadały – w relacjach gł. TVP Lublin – defilady historycznych pojazdów bojowych z Muzeum Polskich Sił Zbrojnych w Lublinie wraz z rekonstruktorami grupy Edukacji Historycznej w umundurowaniu z epoki.

- a) Przed przypadającą niedawno 76. rocznicą zdobycia Monte Cassino, mieliśmy okazję wesprzeć misję TVP INFO, która przygotowywała specjalny materiał, upamiętniający zwycięstwo Polaków. Nasi rekonstruktorzy użyczyli swoich wizerunków i odtworzyli postacie żołnierzy z 5 Kresowej Dywizji Piechoty, 3 Dywizji Strzelców Karpackich, Pułku 4 Pancernego "Skorpion" oraz 22. Kompanii Zaopatrywania Artylerii. Udostępniliśmy także unikalne archiwalne fotografie z naszej kolekcji, jako materiał ilustracyjny. Dzięki współpracy z ekipą TVP o/Lublin i wykorzystaniu nowoczesnej techniki, rekonstruktorzy z Fundacji Niepodległości pojawili się 18 maja 2020 w studio TVP INFO prowadzącym na żywo blok informacyjny.
- b) 13 V udzielono ponad godzinny wywiad dla studenta V roku na Uniwersytecie Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie do pracy

magisterskiej: "Rola instytucji publicznych jako depozytorium pamięci historycznej" (jednym z przykładów była działalność właśnie Fundacji Niepodległości).

- c) 30 XI Monitor Wołyński zamieścił szeroka relacje - reportaż nt. akcji zbiórki zniczy na kresowe cmentarze trwającej już kilkanaście. W tym czasie organizatorzy, wśród których jest Fundacja Niepodległości zdołali zebrać dziesiątki tysięcy zniczy. W znakomitej większości trafiają docelowo na cmentarze Wołynia i Podola. O akcji tej obszernie donosi Monitor Wołyński w artykule autorstwa P. Natalii Denysiuk: <https://monitor-press.com/pl/2-pol/artyku-y/8910-27031.html>
- d) 8 XII została zarejestrowana lekcja o dziejach 2 Pułku Strzelców Konnych - dla uczniów Zespołu Szkół nr 3 im. Tadeusza Kościuszki w Hrubieszowie. Nagrania dokonano w Izbie Pamięci 2.Hrubieszowskiego Pułku Rozpoznawczego im. mjr. Henryka Dobrzańskiego "Hubala" <https://www.youtube.com/watch?v=8S6wXoejUqU>
- e) 2 X Rekonstruktorzy z GEH wystąpili w TVP Historia
- f) GEH brał również udział na planie filmowym „Jedyny Taki Wykrywacz Uśpionego Zabójcy”.
https://www.instagram.com/p/CXJXnLFM_o7/?utm_medium=share_sheet

Członkowie Zarządu oraz reprezentanci Grupy Edukacji Historycznej byli zapraszani do komentowania w mediach spraw dotyczących historii Polski jak i spraw ważnych dla organizacji pozarządowych np. Radio Lublin czy Radio Wnet.

11. Inne działania:

Wsparliśmy prace renowacyjne przy grobach żołnierzy armii Ukraińskiej Republiki Ludowej, spoczywających na cmentarzu prawosławnym przy ul. Lipowej w Lublinie.

Ponadto Fundacja realizowała projekty

- „Obudź swój potencjał społeczny” (Fundusze Europejskie Wiedza, Edukacja, Rozwój).
- „Człowiek najlepsza inwestycja II” (z Europejskiego Funduszu Społecznego).

Jak wspomniano na początku niniejszego sprawozdania nie odbyło się wiele wydarzeń, które organizowaliśmy, ale i w których zawsze braliśmy udział. Były to m.in.:

- 8. Rajd ZAPORY (Główny organizatora Grupy Historycznej ZGRUPOWANIE RADOSŁAW).
- 17 IX rocznicy IV rozbioru Polski nie uczciliśmy również na tzw. kresach wschodnich na dawnej granicy II RP – tradycyjnie byliśmy zawsze w Tynnem (rejon umocniony) oraz Sarnach na Ukrainie.

Wszystkie w/w działania mieściły się w realizacji celów statutowych, a w szczególności: ochrony i popularyzacji historycznego i kulturalnego dziedzictwa narodowego prowadzenia i wspierania działalności badawczej i edukacyjnej dotyczącej historii Polski, podtrzymania tradycji narodowej, niepodległościowej i solidarnościowej, pielęgnowania polskości oraz rozwoju świadomości narodowej, obywatelskiej i kulturalnej w Polsce oraz na ziemiach wchodzących w przeszłości w skład Rzeczypospolitej, zabezpieczania i ewidencjonowania miejsc, pamiątek i zbiorów związanych z dziedzictwem historycznym i kulturalnym Polski.

W okresie sprawozdawczym nie były przeprowadzane kontrole.

Lublin 10.12.20021 r.